

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă **proiectul de lege cu privire la măsurile de susținere socială și economică a populației și a entităților economice prin reducerea poverii fiscale la produsele petroliere.**

Anexă:

- 1. Proiectul de lege*
- 2. Nota de fundamentare*

**Deputați în Parlamentul
Republicii Moldova**

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind măsurile de susținere socială și economică a populației și a entităților economice prin reducerea poverii fiscale la produsele petroliere

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. (1) Prin derogare de la prevederile lit. a) a articolului 96 din Codul fiscal nr. 1163/1997, se stabilește cota redusă a TVA de 12% pentru perioada până pe 31 decembrie 2026, la importul și livrarea în Republica Moldova a următoarelor mărfuri: benzină (articolele 2710 12 410, 2710 12 450, 2710 12 490); motorină (articolele 2710 19 430, 2710 20 110).

(2) Prin derogare de la prevederile Anexei nr. 1 la Secțiunea a IV-a din Codul fiscal nr. 1163/1997, se stabilesc cote reduse de accize pentru următoarele mărfuri până la 31 decembrie 2026: benzină (articolele de marfă 271012410, 271012450, 271012490) — în cuantum de 50% din cota stabilită pentru anul 2026; motorină (articolele de marfă 271019430, 271020110) — în cuantum de 50% din cota stabilită pentru anul 2026.

(3) Stabilirea cotelor reduse de TVA și accize prevăzute de prezenta lege reprezintă o măsură temporară excepțională, menită să limiteze presiunea inflaționistă, să susțină puterea de cumpărare a populației și să asigure reziliența energetică a

agenților economici în contextul crizei prețurilor mondiale la energie.

Articolul 2. (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se aplică tranzacțiilor de import și furnizare a produselor petroliere efectuate până la 31 decembrie 2026 inclusiv.

(2) Calcularea și plata accizelor la cotele reduse specificate în articolul (1) se efectuează de la data intrării în vigoare a prezentei legi pentru toate volumele de produse petroliere importate pe teritoriul Republicii Moldova sau eliberate dintr-un antrepozit de accize.

(3) Prevederile prezentei legi se aplică și produselor petroliere aflate sub regim vamal la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care taxele și impozitele vamale nu au fost încă achitate.

(4) Guvernul, în termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

b) va asigura informarea promptă a contribuabililor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat și al Serviciului Vamal cu privire la aplicarea cotei reduse de TVA;

c) să asigure, prin intermediul Agenției Naționale pentru Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE), recalcularea prețurilor maxime de vânzare cu amănuntul pentru principalele produse petroliere în termen de 24 de ore, ținând cont de cota redusă de TVA și de cotele reduse de accize stabilite prin prezenta lege.

(5) Entitățile economice care practică activități de import și vânzare cu ridicata/amănuntul a produselor petroliere sunt obligate să efectueze inventarierea stocurilor disponibile la momentul intrării în vigoare a legii. Diferența dintre cotele curente și cele reduse de TVA va fi acceptată spre deducere de către Serviciul Fiscal de Stat cu prioritate.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Legii „Privind măsurile de susținere socială și economică a populației și a entităților economice prin reducerea poverii fiscale la produsele petroliere”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat de un grup de deputați ai Parlamentului Republicii Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea implementării prevederilor Codului Fiscal al RM nr. 1163/1997 și ale Legii privind piața produselor petroliere nr. 461/2001 în partea ce ține de asigurarea securității energetice și stabilității prețurilor interne.
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>
Proiectul reprezintă un răspuns de urgență la șocul de prețuri din martie 2026. În martie 2026, Republica Moldova s-a confruntat cu un șoc de prețuri fără precedent pe piața produselor petroliere, cauzat de destabilizarea lanțurilor logistice și de escaladarea tensiunilor în Orientul Mijlociu. Situația actuală este caracterizată de următorii factori critici: Creștere catastrofală a prețurilor: Doar în decursul unei luni incomplete (de la 28 februarie până la 26 martie 2026), prețul maxim cu amănuntul stabilit de ANRE pentru motorină a crescut cu 48,36%, urcând de la 20,72 la 30,74 lei per litru. Prețul benzinei A-95 în aceeași perioadă a crescut cu 23,33%, atingând nivelul de 29,29 lei per litru. Acest salt de prețuri este critic pentru economie, deoarece peste 83% din această creștere este cauzată de factori externi — reflectarea în cotațiile Platts a tranzacțiilor cu produse

petroliere, asupra cărora autoritățile de reglementare naționale nu au nicio influență.

Formarea unui „impozit de criză”: În Moldova, acciza este fixă, însă suma TVA crește proporțional cu prețul importului. Ca urmare a extinderii bazei de impozitare, sarcina fiscală per litru de motorină a crescut de la 6,64 la 8,23 lei (+1,6 lei), iar pentru benzină — de la 10,96 la 11,91 lei (+0,95 lei). Impozitele dintr-un litru de benzină au atins 11,56 lei (44,1% din preț), în motorină — 7,76 lei (29,6% din preț).

Venituri bugetare supraplanificate pe seama populației: În condițiile actuale, statul obține supraprofit (doar în primele trei săptămâni ale lunii martie 2026, bugetul de stat a primit 49,9 milioane de lei venituri „neprevăzute” exclusiv datorită creșterii prețurilor la combustibil). Totodată, nu există niciun program de reducere a „impactului de preț” pentru populație.

Amenințarea securității alimentare și a competitivității. Combustibilul reprezintă 15–25% din costul de producție al produselor agricole. Creșterea actuală a prețurilor provoacă o scumpire a cheltuielilor agricultorilor în perioada lucrărilor de primăvară cu 10%. Pentru exportatorii de cereale și oleaginoase, chiar și o creștere de 5% a costului de producție reprezintă o „prăpastie” care face produsele moldovenești necompetitive pe piețele externe. Creșterea prețului la combustibil afectează însă nu doar agricultura, ci și logistica tuturor sectoarelor economice. O creștere a prețului combustibilului cu doar 10% generează deja un efect cumulativ asupra inflației generale de 2,4%. Aceasta conduce inevitabil la scumpirea bunurilor de primă necesitate (creștere de până la 4% exclusiv din cauza livrării).

Creșterea sărăciei energetice. Sensibilitatea ridicată a economiei Moldovei la costul resurselor energetice este confirmată de faptul că o creștere de 1 punct a indicelui prețurilor la energie provoacă un salt de 15% al nivelului sărăciei absolute, deoarece cheltuielile forțate pentru combustibil și logistică elimină instantaneu cheltuielile de bază pentru alimentație și sănătate. În condițiile fiscale actuale (TVA 20% și acciza integrală), o familie tipică

plătește în plus pentru combustibil 849 de lei pe lună, ceea ce echivalează cu costul coșului minim de medicamente pentru un pensionar.

Criza în sectorul transporturilor și logisticii: Creșterea costului carburanților pune în pericol funcționarea transportului public și intercitadinal, unde cheltuielile cu combustibilul reprezintă până la 50% din costul total al transportului. O presiune similară o resimte și sectorul de livrare a mărfurilor în magazine: cheltuielile de transport al bunurilor de primă necesitate (pâine, lapte, carne, legume) ating 10% din prețul lor final, ceea ce provoacă inevitabil scumpirea coșului alimentar.

Politica fiscală existentă, în condițiile creșterii bruște a prețurilor mondiale, s-a transformat într-un mecanism de presiune suplimentară asupra economiei. Criza de pe piața produselor petroliere din Moldova face parte dintr-un șoc de amploare care a cuprins întreaga Europă de Sud-Est. În martie 2026, guvernul României (furnizor principal de carburanți pentru RM) a declarat oficial stare de criză pe piața combustibililor. În România se pregătește în prezent implementarea sistemului „50 de bani” (subvenție directă în prețul unui litru) și a unor bonusuri speciale pentru transportatori (85 bani românești/litru). Guvernul român trece de la sistemul de rambursare ulterioară a accizelor pentru fermieri la achiziționarea directă a motorinei la stațiile de alimentare fără acciză (în limita de 78 l/ha). Practica țărilor UE (în special Polonia, Spania și Franța) demonstrează că în condiții de salturi atât de bruște de prețuri, guvernele trec de la impozitarea standard la măsuri de protecție socială de urgență, precum reducerea TVA și a accizelor, pentru a preveni creșterea „sărăciei energetice”, care în Moldova a atins deja cote critice.

Absența unor măsuri similare în Republica Moldova conduce la pierderea competitivității producătorilor naționali în comparație cu vecinii din regiune.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege introduce un ansamblu de măsuri temporare de urgență (până la 31 decembrie 2026), menite să reducă imediat prețurile la combustibil:

1. **Reducerea cotei TVA.** Prin derogare de la art. 96 din Codul Fiscal, se stabilește o cotă preferențială de TVA de 12% (în locul cotei standard de 20%) pentru importul și livrarea benzinei și motorinei. Această măsură urmărește neutralizarea „impozitului de criză”, când, din cauza creșterii prețurilor mondiale (statistica Platts), baza TVA s-a extins, aducând bugetului Moldovei circa 49,9 milioane de lei profit supraplanificat doar în trei săptămâni din martie 2026.

Reducerea accizelor. Se stabilesc cote ale accizelor în cuantum de 50% față de nivelul aprobat pentru anul 2026. Aceasta va permite reducerea sarcinii fiscale per litru de combustibil, care în martie 2026 a atins cote critice de 44,1% în prețul benzinei și 29,6% în prețul motorinei.

Mecanismul de executare imediată. Proiectul de lege obligă ANRE să recalculeze prețurile-plafon în termen de 24 de ore de la intrarea în vigoare a legii. Conform calculului preliminar, efectul cumulat al măsurilor va asigura o reducere a prețului la stațiile de alimentare cu aproximativ 4,90 lei per litru, iar prețul en-gros al produselor petroliere va scădea proporțional, facilitând achiziționarea combustibilului de către agricultori și întreprinderile de transport.

Protejarea capitalului circulant. Agenții economici obțin dreptul la compensarea prioritara a diferenței de TVA pentru stocurile de combustibil, ceea ce va preveni erodarea lichidității întreprinderilor de transport și agricole.

Abordarea propusă corelează cu practica Poloniei, care în cadrul „Scutului Anti-Inflaționist” a redus TVA la combustibil de la 23% la 8%, și cu cea a României, unde ministrul energiei a declarat oficial că „fiecare ban intrat suplimentar în buget din cauza creșterii prețurilor trebuie returnat companiilor și populației”.

Adoptarea acestei legi reprezintă un act de frânare de urgență a colapsului economic. Reducerea impozitelor va permite returnarea cetățenilor a „bonusului inflaționist” al bugetului și va preveni falimentul sectoarelor economice strategice.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare au fost examinate următoarele scenarii alternative:

2. Varianta zero (fără intervenție): Respinsă ca purtând riscuri critice. Fără reducerea impozitelor, creșterea prețurilor la combustibil provoacă inflație în lanț (multiplicator de 2,4%) și creșterea sărăciei absolute (cu 15% la fiecare punct de creștere a prețurilor la energie).

Sistemul compensațiilor țintite (modelul ERVF): Experiența implementării compensațiilor prin Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice în anii 2021–2025 a demonstrat eficiența pentru protejarea gospodăriilor, dar și o birocrație ridicată și întârzieri în plăți. În condițiile lucrărilor agricole de primăvară, agricultorii au nevoie de resurse „aici și acum”.

Mecanismul de rambursare ulterioară a accizelor: Experiența României din martie 2026 a confirmat viciul acestei scheme. Guvernul român a fost nevoit să treacă de la rambursarea accizelor la achiziționarea directă de combustibil de către fermieri la stațiile de alimentare fără acciză (în limita de 78 l/ha), deoarece procedurile birocratice de rambursare necesitau prea mult timp.

Concluzie: Reducerea directă a cotelor de impozitare în momentul importului este recunoscută drept cel mai operativ și transparent instrument, care exclude riscurile de corupție și asigură o ameliorare imediată pentru sectorul real al economiei.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Reducerea impozitelor pe combustibil previne colapsul economic și permite menținerea colectabilității celorlalte impozite.

Diminuarea sarcinii fiscale face activitatea legală mai rentabilă, reduce stimulentele pentru scheme gri de import și simplifică administrarea pentru Serviciul Fiscal de Stat.

Prevenirea concedierilor în masă garantează contribuții stabile la fondurile de asigurări sociale și medicale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În total, accizele și TVA la produsele petroliere aduc statului circa 5,5–6,5 miliarde de lei pe an. Bugetul de stat va înregistra venituri ratate, însă în condiții de urgență statul este obligat să intervină pentru a nu prăbuși întreaga economie. Se prognozează un deficit de 3,2–3,8 miliarde de lei pe an:

- La accize: 1,7–1,9 miliarde de lei (motorină – 1,3 mld., benzină – 0,5 mld.).
- La TVA: 1,5–1,9 miliarde de lei.

Totodată, măsura propusă este temporară, de urgență și, în consecință, poate fi abandonată în cazul stabilizării situației pe piețele externe și al scăderii prețurilor la combustibil.

Efectul indirect:

- redistribuirea cererii: economiile cetățenilor la combustibil (TVA 12%) vor reveni în buget prin achiziționarea altor bunuri cu cota standard de TVA de 20%.
- fără aceste măsuri, bugetul poate pierde 5–6 miliarde de lei din cauza închiderii întreprinderilor, reducerii activității economice și spiralei inflaționiste.
- reducerea impozitelor pe combustibil exclude necesitatea unor subvenții directe necontrolate și masive din buget pentru mediul de afaceri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Menținerea solvabilității. Reducerea prețurilor la carburanți „deblochează” capitalul circulant, permițând companiilor să evite reducerea activității economice și falimentele.

Întreprinderile mici și mijlocii. Legea va reduce cheltuielile logistice cu 17%.

Sectorul agricol. Combustibilul reprezintă până la 25% din costul de producție. Reducerea impozitelor păstrează competitivitatea produselor moldovenești și garantează plata impozitelor după recoltare.

Transport. Implementarea proiectului de lege va exercita o influență stabilizatoare semnificativă asupra sectorului real al economiei, în primul rând asupra companiilor de transport și a transportatorilor de pasageri, care sunt recunoscuți drept

una dintre cele mai afectate categorii în condițiile actualului șoc de prețuri.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege va conduce la menținerea puterii de cumpărare a populației și a lichidității economiilor familiale, deoarece reducerea costurilor pentru afaceri va permite neindexarea prețurilor la bunurile de consum de importanță socială (alimente, medicamente). Astfel, legea propusă reprezintă un instrument-cheie de prevenire a colapsului social, asigurând menținerea puterii de cumpărare a cetățenilor și minimizând riscurile de excludere socială a celor mai vulnerabile grupuri ale populației.

Sprijinul acordat mediului de afaceri previne creșterea șomajului și protejează locurile de muncă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul actului normativ nu prevede prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Măsurile propuse de reducere a sarcinii fiscale au un caracter exclusiv economic și fiscal. Implementarea prevederilor proiectului nu implică colectarea, stocarea sau utilizarea de noi categorii de date privind persoanele fizice și nici nu necesită crearea unor noi sisteme informaționale automatizate. Prin urmare, impactul asupra datelor cu caracter personal este absent.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege nu exercită un impact diferențiat asupra femeilor și bărbaților și nu conține norme care să limiteze șansele egale ale cetățenilor. Măsurile propuse de reducere a sarcinii fiscale asupra produselor petroliere au un caracter general-economic și se aplică tuturor locuitorilor republicii și agenților economici pe baze nediscriminatorii. Prevederile proiectului contribuie la realizarea drepturilor egale ale cetățenilor la protecție socială și economică în condiții de criză, fără a crea avantaje sau restricții pe criterii de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Pe termen scurt, proiectul nu are impact asupra mediului, dar sprijină stabilitatea economiei pentru tranziția ulterioară la „energia verde” (REPowerEU).

4.6. Alte impacturi și informații relevante

-

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege nu urmărește armonizarea legii naționale cu legea UE, dar corespunde practicilor UE.

3. Directiva Consiliului 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: Codul Fiscal al Republicii Moldova transpune deja parțial prevederile acestei Directive. Reducerea propusă a cotei TVA la 12% pentru produsele petroliere nu contravine normelor europene, deoarece art. 102 și prevederile ulterioare ale Directivei permit statelor membre (și țărilor candidate) să aplice cote reduse pentru protejarea consumatorilor finali și asigurarea accesibilității bunurilor și serviciilor vitale în condiții de șocuri de piață.

Directiva 2003/96/CE privind impozitarea produselor energetice și a electricității: Proiectul de lege utilizează mecanismul derogării temporare de la cotele standard ale accizelor. Practica țărilor UE (în special Germania, Italia și Polonia) confirmă că în condiții de criză energetică este admisibilă reducerea accizelor până la pragurile minime stabilite de legislația UE, pentru a preveni colapsul economic.

Transpunerea principiului solidarității sociale: Proiectul implementează în legislația națională abordările juridice expuse în planul REPowerEU și Affordable Energy Action Plan.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege nu urmărește armonizarea legii naționale cu legea UE, dar corespunde practicilor UE.

Adoptarea prezentului proiect de lege creează fundamentul juridic pentru implementarea în Moldova a practicilor europene de răspuns la criză:

4. Implementarea modelului „Scutului Anti-Inflaționist”: Proiectul adaptează experiența poloneză (programul Tarcza Antyinflacyjna), unde reducerea temporară a TVA (până la 8% pentru combustibil și până la 0% pentru gaz și produsele alimentare de bază: carne, pește, produse lactate, legume, fructe și produse de panificație) și-a dovedit eficiența ca

măsură directă de temperare a inflației și de protejare a gospodăriilor.

Sincronizarea cu piața regională a UE: Ținând cont că Moldova importă peste 98% din benzină și 87% din motorină din România, crearea unui cadru intern pentru reducerea impozitelor permite sincronizarea măsurilor de sprijin cu acțiunile guvernului român (stare de urgență pe piața combustibililor, limitarea marjei și subvenționarea prețului).

Implementarea principiului „Transiției Juste” (Just Transition): Proiectul creează cadrul juridic pentru combaterea sărăciei energetice, care, conform standardelor Comisiei Europene, reprezintă o problemă prioritară a politicii sociale. Norma de fixare a „bonusului inflaționist” al bugetului și returnarea acestuia consumatorilor prin facilități fiscale corespunde principiului european al echității economice.

Consolidarea rezilienței energetice: Măsurile create de protecție a capitalului circulant al întreprinderilor de transport și agricole asigură supraviețuirea sectorului real al economiei, ceea ce reprezintă o condiție obligatorie pentru implementarea pe termen lung a standardelor ecologice ale UE și tranziția la energia „verde”.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege va fi publicat pe pagina web oficială a Parlamentului (www.parlament.md).

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art. 48 din Regulamentul Parlamentului și art. 36-37 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi remis Guvernului pentru avizare și Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul stabilește un regim prioritar (lex specialis) și necesită derogare temporară de la art. 96 al Codului Fiscal și anexa nr. 1 la titlul IV din CF al RM.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

1. Guvernului (în termen de 5 zile): să aducă actele normative în conformitate cu noile cote de TVA și accize, precum și să asigure coordonarea activității Serviciului Vamal și SFS.

ANRE (în termen de 24 de ore): să efectueze recalcularea de urgență a prețurilor maxime cu amănuntul la principalele produse petroliere, ținând cont de noile cote fiscale, asigurând reducerea imediată a acestora la stațiile de alimentare.

SFS și Serviciului Vamal: să organizeze informarea operativă a importatorilor și vânzătorilor privind noul regim de impozitare și să pregătească sistemele informaționale (inclusiv „e-Factura”) pentru aplicarea cotei de TVA de 12%.

Agenților economici: să efectueze inventarierea obligatorie a stocurilor de combustibil la momentul intrării în vigoare a legii.

Serviciului Fiscal de Stat: să asigure compensarea cu prioritate a diferenței dintre cota standard (20%) și cota redusă (12%) de TVA pentru stocurile de combustibil ale agenților economici, în scopul protejării lichidității acestora.

**Deputat în Parlament
Marc Tkaciuk**